

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

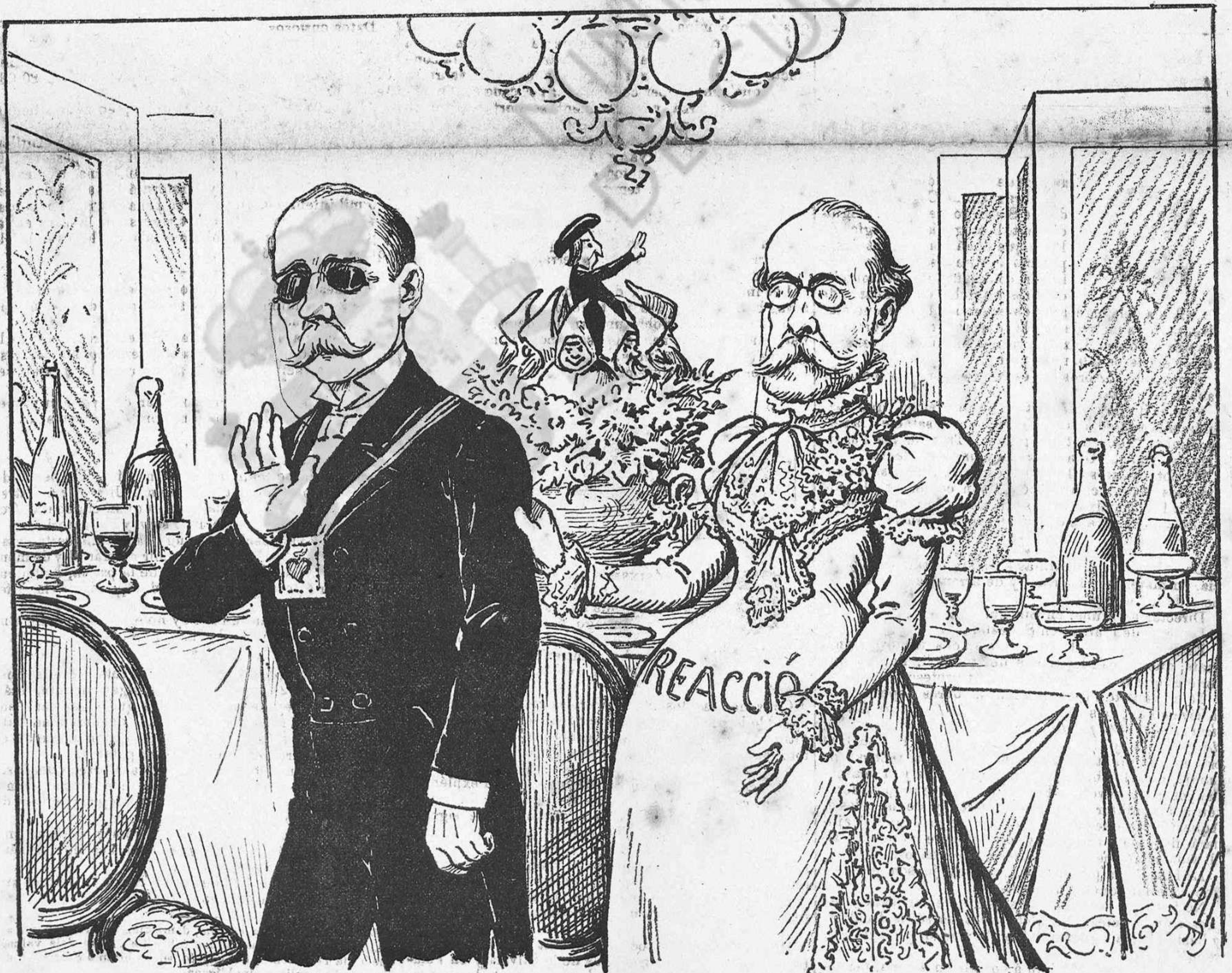
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba, Puerto Rico y Estranger, 2'50.

COMPOSTA Y SENSE NUVI

Lo qu' es casarme de cap manera; ara com á romanso disposa.

LA NOSTRA ASPIRACIÓ MES VEHEMENT (De un periòdich belga)

1.er de janer de 1899

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

EN LO TEATRO NACIONAL

ESPRÉS de la tragedia, 'l sainete. La tragedia de Cavite, la tragedia de Santiago de Cuba: seguidament, la tragedia quirúrgica de París que donà per resultat l' amputació i estiragassadas del vast imperi colonial: y de contínuo 'ls quadros tràgichs, emocionants de

l' arribada dels barcos fúnebres atapahits d' esqueletos vivents, flors marcidas de la juventut treballadora, que després de haver deixat la carn a las colonias, venen a deixar els ossos a la mare patria.

Espectacle horrorós qu' estreny el cor y fa posá 'ls cabells de punta.

Pero es de lley ó de costum en tot teatro, què terminada la tragedia 's posi en escena 'l sainete, la pesa cómica, 'l disbarat ó la gatada. Tras de las llágrimas, las riallas. Una de freda y una de calenta.

No pot queixarse 'l públich espanyol. Apenas consumats los espectacles tràgichs, han comensat els cómicichs. Los mateixos actors que tant van distingirse en fer desgracias, ara 's desviuhen per fer gracia.

Dos companyías distintas s' están fent la competencia, en materia de fer riure y de arrambar ab els diners de la taquilla

Director de l' una: en Silvela.

Director de l' altra: en Sagasta.

En Silvela es un d' aquells cómicichs tristos, avinagrats, que buscan las riallas del públich, fingint una serietat que resulta verdaderament grotesca.

Té un repertori escullidíssim d' obras especials de la séva corda, tals com *La Selecció*, *La Daga florentina*, *Buscant la perduda*, *Qui endavant no mira endarrera cau*, y altres pel mateix istil. En l' actualitat está representant l' última, que l' obliga a vestir-se de monja, a parlá ab el nás, a abaixá 'ls ulls y a mascullar rosaris y novenas. Fent el paperot se proposa ferse séu a un militar amich dels frares y de la iglesia. Aquest li diu que sí, que no y que se jo... que l' ajudarà, fins que l' estimará y tot; pero que no pot fer ab ell vida comú, porque te altres compromisos.

La farsa 's va prolongant... y avuy ja son mes els que badallan, que 'ls qu' escoltan.

No falta qui demana que 's deixin de bestiesas y representin la única obra adequada a las sévas facultats y hasta als séus gustos: tal es, la titulada: *Verdugo y sepulturero*.

Si al últim se decideixin a posarla en escena, per entrar al teatro s' exigirá 'l butlletí de la parroquia, y l'

espectador que no 'l presenti, será fusellat sense formació de causa.

**

La companyía de 'n Sagasta es una mica mes xistosa.

Conta també ab un repertori molt abundant de farsas y travessuras, ab cada xiste que fá reventar de riure.

L' home del tupé es capás de anar a un enterro, y posarse a fer cabriolas, per arrancar riallas al dol, en lo moment en que aquest feigeixi ó demostri la major tristesa.

Ell, si a má vé, dirá a un pare desconsolat per la pérdua del séu fill:

—Fuij home, no ploris: ¿qué ho sabs tú, per ventura, si era fill teu aquest noy?

De sortidas com aquesta,

no 'n vulguin mes.

La broma li surt de dintre, com a n' en Ramón Rosell, com al Arderius, com a n' en Julio Ruiz. Cultiva la *morcilla* y treu un gran partit del trabucament de paraulas y de las ensopagadas.

Ell dihentse liberal, suspen las garantías; dihentse hereu dels progressistas posa llocadas de frares, y ab el mandil de la franc-masoneria frega 'ls candeleros de las iglesias.

Quan se veu atrapat, comensa a fer estornuts, y 's fica al llit a suar. Emplea 'l catarro com un recurs de gran preü per escapuirse de compromisos. Si no li bastan els refredats, arronsa la pota y 's queixa del peroné, ab la particularitat de que quant mes coix vá es quant mes camina.

A cada punt, els individuos de la seva companyía cansats de xavacanadas li demanan rescindir la contracte y anarse'n a casa seva, y llavoras es de veure 'ls medis que emplea per contenirlos: per cada cas inventa una nova farsa, y regularment se surt sempre ab la seva.

—El mon es una comedia—aixís ho creu ell, com creu també qu' Espanya es el país clássich del *género xich*, y ell el primer actor, l' insubstituible per representar-lo. Y a copia de temps y d' etzegalladas ha demostrat que té rahó.

**

Aixís ens aném divertint els espanyols, després de las horrendas tragedias de la guerra y del colossal desastre de la pau.

Los individuos de las dos companyías realisan las sevas bufonadas sobre un terreno amarat de sanch y xop de llágrimas. Sobre un terreno además tan aclivellat, que a l' hora mes impensada pot estondarse tragántse'ls a tots ells junts.

Llavoras si que riurém.

P. K.

DÓSINSE la má al cor, y digan que convé mes? ¿Aixecar a una nació cayguda en las ayguas de Cavite y Santiago, ó treurela dels abismes de una reacció vergonyosa y de una arbitrariedad irritant?

¿Volén que 'ls hi dongui 'l meu

parer?

Convenen las dos cosas. Pero es completament impossible lograr la primera sense realisar previament la última. Espanya no pot alsarse del clot en qu' está enfonzada, sino desplegant las alas y volant en llibertat.

Els espanyols residents a Méjich que tan espléndidament van acudir al socorro de la nació, durant la guerra, están avuy assombrats de qu' encare siga en Sagasta, qui aquí remeni las cireras.

Y desde las columnas de *El Correo de Espanya* diuhen que 'ls que avuy se passin al camp fusionista anirán a compartir ab en Sagasta 'l *despreci nacional*.

Ara figúrinse si ha de ser gran aquest despreci, que fins desde Méjich se veu... y de tamanyo natural.

Hasta *El Heraldo* toca a somatent contra las intonas reaccionarias y frarescas de 'n Silvela y en Polavieja. En cambi *El Imparcial*, el periòdich de antece-

dents democrátichs, fa la gara-gara als dos compinxos que voldrían esgrimir contra la llibertat la daga y l' espasa.

Hi ha periòdichs rotatius que a copia de rodar se marejan de tal manera, que acaban per perdre 'l mon de vista, y fins per olvidar-se de la seva historia.

En sa última evolució clerical es de desitjar que lo que perdi en suscriptors, ho guanyi en indulgencias. Bé ho necessita, per lo molt que ha pecat, avants de anarse'n al cel en cos y anima.

Els exemples que dona 'l clero de Ultramar ó d' Ultratumba, no poden ser mes edificants. Aquí tenen l' arquebisbe de Santiago de Cuba, aquell que volia anar a clavar la bandera espanyola sobre 'l Capitoli de Washington, y que, no obstant, quan els yankees van entrar a la població, va ferlos saludar ab un gran repich de campanas.

Ara últimament ha rebut una comissió de ministres protestants y 'ls ha dit:—«No crech que tinga de haverhi ressentiments entre nosaltres. Aquí podém viure tots sobre 'l país, practicant cada hù segons el seu culto y sas costums.»

Que tanta falsía y tanta perfidia cápigan dintre de una mitra, no 'm cab a la barretina.

Se publica a Lleyda un senmanari republicá, titulat *El Ideal*, que en un de sos últims números va dir que 'ls germans maristas eran una colla de ignorants.

¿Qué has fet, burrango!... Als pochos días era denunciat. Y no pels germans maristas, que aquests regularment no treuhen may la cara: era denunciat pel fiscal.

De aixó 'n resulta que 'ls germans maristas son considerats per aquella fiscalía com a funcionaris del Estat, ó tal vegada com a una institució sagrada é inviolable.

¿Per quína rahó?—Per una rahó molt propia de aquella terra: per la *rahó del pont de Lleyda*.

¿Ahónt se detindrà aqueixa reacció ultramontana que s' está desencadenant sobre la pobra Espanya?

Datos curiosos.

La primera expedició que va fer Colón ab las carabelas *Santa María*, *Pinta* y *Niña*, va costar un milió 140 mil maravedissos de plata, equivalents a 20,635 pesetas.

Ab quatre mil cent vintiset duros, en aquell temps, se descubria un mon.

L' últim sotrach que 'ns ha fet perdre las Antillas representa un gasto de 3 mil milions de pesetas, la mort de 100 mil homes devorats pel clima tropical y per las balas enemigas, y 'l retorn a Espanya de altres 100 mil infelissos, que a duras penas lograrán recobrar la salut perduda a causa dels rigors de la campanya.

¿Quína gloria pels governs, als quals es deguda aquesta liquidació final!...

Per mes que 'l general Correa estava determinat a anarse'n del ministeri de totes las passadas, a última hora 's diu que 's queda.

Ha demanat que se li aumentés els pressupost de la Guerra ab 30 milions de pesetas: en Sagasta ha respost sense vacilar:—*Concedido*; y aixó ha bastat per retenir-lo.

¿Figúrinse si se 'n pot comprar d' aygua-cuyt per enganxar a un home, ab 30 milions de pesetas!...

**

Y a propòsit.

Ara que ja no tenim guerra y no hi ha cap perill de que 'ls soldats tingan de anarse'n a Ultramar a batres ab la febre y ab l' anemia, ara, es quan el general Correa 's prepara per plantejar lo servey obligatori.

Pero no a palo sech. Qui puga pagar una certa quantitat, s' exhibirá de anar a dormir al quartel y de menjar ranxo. Ni davant del servey de la patria, que deuria igualar a tots els ciutadans, desapareixerá la diferencia de classes.

L' igualtat davant de la lley no es possible sino dintre de un régimen republicá.

**

També 's proposa abolir la talla. Tots els minyons, al cumplir sos 21 anys, sigan alts, sigan menuts, serán cridats al servey de las armas. Els que sigan tant nanos que fassin mala fila per formar, quedarán ocupats en los traballs dels quartels. Si no poden manejar el fusell, manejarán el ganivet pelant patatas.

D' aquesta manera creu el general Correa que desapareixerán els molts abusos que s' han vingut comentent fent passar per curts de talla a un gran número de quintos que no ho eran ni molt menos.

Escoltin: si tants abusos s' han comés, y es un ministre qui ho afirma, ¿cóm es que no 's castiga als séus autors?

¡Ah! ¿Quánt cert es que aquí a Espanya l' única que no arriba may a la talla es la Justicia!...

Seguint una piadosa costum, demá diumenje, dia 22 del actual, se depositará una corona sobre 'l sepulcre dels valents que 'l dia 11 de febrer del any 74, sucumbiren a Sarriá, en defensa de la legalitat republicana.

Sortirà la comitiva del *Círculo Republicà*, Portaferrissa, 8, a las 9 del matí; se dirigirà a la vèhina població, y després de organitzar-se a la Plassa de la Iglesia de la mateixa, s'encaminarà al Cementiri a cumplir lo deute de gratitut que tots els republicans tenim contret ab aquells héroes.

CARTA DE FORA.—*Agullana.*—Lo partit republicà de aquesta població acaba de perdre a la avansada edat de 82 anys a un de sos més entusiastas defensors, lo brau Joseph Delforn, el qual sempre s' distingí per sas ideas avansadas, siguent en temps de Espartero, capitá de la companyia dels apellidats nacionals d'aquest poble, havent desempenyat en lo transeurs del temps en varias ocasions. lo càrrech de concejal y figurant últimament com a membre de la Junta de fusió Republicana del mateix.

ESPECÍFICH REGENERADOR

TANTS CAPS, TANTAS RECEPTAS

—¿Espanya está malalta?
Tots a coro:—¡Sí, senyor!
—¿La malaltia es grave?
—¡Sí, senyor!
—¿Us empenyén a curarla?
—¡Sí, senyor.—
Com se veu, fins aquí la unanimitat no pot ser mes hermosa. Tots convenen en lo mateix: en la malaltia, en la gravetat y en la curació.
Pero vé 'l moment de receptar la medicina que s' ha de dar a la malalta y 'n volen de confusió y de divergencias?
Escoltemlos, que l' espectacle es divertit.

LA RECEPTA DE 'N SAGASTA

—Per mí, la cosa es senzillíssima. No s' necessita sino que 'm deixin continuar en el poder.
Reformaré l' exércit, a la meva manera.
Organisaré la marina, a la meva manera.
Arreglaré l' hisenda a la meva manera.
Y aniré menjantme la sopa boba a la meva manera, qu' es l' única manera possible en aquest país.
¿Qué costa deixarm ho probar?
Si dintre de deu ó dotze anys el tractament no ha donat resultats satisfactoris, jo mateix me retiraré sense esperar que m' ho diguin.
Vaja, caballers, animarse, que recepta com la meva no 'n trobarán cap mes.

LA DE 'N GAMAZO

—Primera operació que s' ha de fer: treure a en Sagasta del poder.
Segona: posarm'hi a mí.
Tercera....
A pensar ab la tercera no hi he arribat encare, pero poden estar segurs de que ab molta moralitat, molta administració y molt patriotisme la curació d' Espanya seria bufar y fer ampollas.

LA DE 'N ROMERO

—Jo diria: Weyler, al ministeri de la Guerra.
Canalejas, al ministeri de Foment.
Llavors m' assentaria en la presidencia del Congrés, no deixaria obrir la boca a n' en Silvela, tallaria las alas a n' en Pidal... y Espanya respiraria lliure y felis y tot aixó aniria com una seda.

LA DE DON CAMILO

—Matar el caciquisme.
Destruhir el centralisme.
Fomentar el regionalisme.
Contentar al clericalisme.
Apartarnos del abisme....
Y a veure qué 'n resulta d' aquest embolisme.

LA DE 'N SILVELA

—La meva, la meva es la gran recepta!
S' agafa un' olla nova, pero procurant amagarla, porque sino al véurela, la gent diria desseguida:—Aixó es un' olla.
S' hi tira una mica de selecció... de boquilla.
Un pessich de moralitat... de plaqué.
Unas quantas fullas de catecisme.
Un Concordat en bon estat.
Se remena ab un nou augment de contribucions.
Y.... lo mateix que posar oli en un llum.
Ab quatre fregas, la nació fora de perill.
Y ab quatre més, fora del mapa.

LA DELS HOMES D' ORDRE

Aquí no hi ha salvació possible si no s' determina, avants que tot, pagar. S' ha de pagar tot.
S' han de pagar las Cubas.
S' han de pagar las Filipinas.
S' ha de pagar lo cupó.
S' ha de pagar l' exterior en franchs.
¿Voléu estar bons y tranquils?
Paguéu! Qui paga, descansa.
¿Voléu manar?
Paguéu! Qui paga, mana.

LA DELS GUERREROS

—Aixó no s' arregla sino fent una bona compra de canóns dels més grossos y confeccionats segons l' últim figuri;
Fortificant las costas y aixecant una bateria a cada vinticinch passos:
Armant a tothom fins a las dents;
Declarant lo tiro al blanco gratis y obligatari;
Y descubrint una espléndida mina d' or pera sufragar los gastos que aquestas innovacions representan.

Ara que han vist las receptas de las nostras eminencias, vull que coneguín la d' un servidor. La fórmula es vella—val a dirho—pero no per aixó menos digna d' apreç.
Aquí va:

Agafan los remeys que acaban de llegir, los juntan, los remenan, y quan els sembli que están a punt ¡plaf! ho tiran tot per la finestra.
Los resultats son segurs.

FANTÁSTICH.

ENTRE TRABALLADORS

—Noy ¿sabs que observe una cosa?
—¿Una? Jo ja n' hi observat més de trescentas dotzenas, y per cert que no n' hi ha cap que no 'm regiri l' estómach: ves la gracia que 'm farán.
—Es que jo parlo de serio.
—¿Y jo? ¿que 't pensas que vaig per fer broma?

—No es aquesta: me refereixo a la part política del assumpto.
—Bé, digas, veyám, qué hi há.
—Reparo que fa uns quants mesos vé remenantse bastant l' idea de la reforma d' Espanya. Per totas parts s' aixecan veus que demanan un cap-girell general, sense 'l qual—diuen els sabis—es imposible pensar en sortir del trist pantano hont la pega 'ns ha ficat.
¿No ho has sentit di?
—Una mica.
—Bueno, donchs: tot escoltant aquest desgavell de queixas, hi acabat per observar lo que jo 't deya al principi.
—¿Qu' es, si 's pot saber?

—Veurás:

hi notat que, per exemple, si parlas ab comerciants, tens que per salvar la patria es necessari portar lo comers per novas vias; si escoltas als militars, aixó no te compostura de no reformá al instant lo nostre organisme bélich; si parlas ab gent de rals, la manera més senzilla de regenerar l' Estat es aixecá 'ls valors públics; si ab agricultors, no hi há més remey que consagrarnos a collir vi y sembrar blat; si t' acostas als marinos, la redempció nacional depén d' una bona esquadra ab bastants acorassats en fi, que qui més qui menos, tothom procura portar l' aygua al seu molí, olvidantse del interés general, com dihent: «Mientras jo suri, a tú que 't parteixi un llamp.»
—¡Ay, infelís! Creume, desat: ¡si que veig que 't llevas tart! ¿Descubriments d' aquest género a aquestas horas? ¿No sabs que 'l cuquet del egoisme es potsé 'l primé animal que va neixé?

—Pero escolta

¡si no 'm deixas acabar!
Ja comprench que si un s' exclama, primer, com es natural, pensarà ab ell; pero al menos, sisquiera pel qué dirán, se 'n recordará dels altres qu' están a n' el mateix cas. Aquí no: en la gran bandera dels reformistas, no hi ha sino aquestos mots: Menos gastos, creació de nous mercats, supre sió d' un ministeri... y prou: para de contar.
Y de las classes obreras ¿qui se 'n recorda? L' estat dels treballadors d' Espanya ¿no mereix reformas grans com tot lo demás?

—Me sembla

que no tens rahó, company: ¿tú 't queixas perque al tractarse d' arreglá aquest guirigay no s' ha contat ab el poble? Calma, todo se andará: deixa tú que arribi 'l dia en que 's toqui 'l fons del sach y s' hajan d' aumentá 'ls pagos.... ¡ja veurás si hi contarán!

C. GUMÀ.

NOTAS LOCALES

La famosa claveguera de Gracia, sepultura de treballadors, va donar lloch la senmana passada a un fet digne de ser conegut, per la reprobació que no duptém ha d' excitar.
Es el cas, que un tros de aquella fossa amenassava desplomarse de nou. Aixís ho observaren alguns obrers entre 'ls quals

s' hi conta un germá del desventurat Andreu Gasset, y s' negaren a ficars'hi, per no corre la mateixa sort que aquell infelís, si avants no s' prenian las precaucions degudas per evitar una nova catástrofe. En número de 40, un darrera l' altre, manifestaren el mateix rezel, temerosos de pagar ab la vida la conquista de un miserable rosegó de pa.

L' empresari, de moment, va enviarlos a treballar a una pedrera de Montjuich. Vingué 'l dissapte, terme de la senmanada, y 'ls doná 'ls quartos, despedintlos a tots.

No tenim paraulas per reprobar la conducta inhumana y desconsiderada del empresari de una obra pública senyalada ja ab la mort de algunas víctimas. Convenient seria que la Corporació municipal, prenent cartas en l' assumpto, l' obligués a adoptar las degudas precaucions, pera posar a cubert de tot perill la vida dels pobres treballadors. No valdrán may tots els diners que puga atresorar un contractista, la trista sort de un mártir del treball. Y alló de despedir punt en 'blanch a 40 homes perque no volen avenirse a morir per aumentar els seus interessos, veritat que la lley no ho castiga, pero la conciencia humana ho reprobá y ho abomina.

Y ara aném a un altre assumpto.

Sembla que nits enera una monja de un convent de Barcelona va sortir al carrer, acudint immediatament al vigilant y fentlo sabedor de que s' havia escapat a causa de ser víctima de atropellos bárbaros é inhumans. Sembla que l' vigilant va donar part del succés a l' Arcaldia. Y sembla, finalment, que a l' Arcaldia s' ha tractat de tirar terra sobre l' assumpto.

O sino, vamos a veure: ¿quán y cómo va donarse coneixement de un fet tan grave a l' autoritat judicial?
Si no s' ha fet encare, deu efectuarse a la major brevetat possible. L' afany de reacció y de moixigateria que s' observa en algunas esferas no pot arribar fins al extrém d' encubrir, tal volta, verdaderas monstruositats, realizadas en lo misteri de la clausura monacal.

Si las parets dels convents fossen de cristall, no passarian certas iniquitats y no hi hauria en aquesta Barcelona tants llanuts y gamarusos.

PEP BULLANGA.

CARTA

Per tractarse de una simpática é inteligent correligionaria igualadina, publicuém la següent carta:

«Sr. D. Joseph Roca y Roca—Barcelona.

—Igualada 15 de Janer de 1899.

«Molt senyor meu y distingit correligionari: Después de saludarlo afectuosament, la present té per objecte posar en son coneixement un assumpto que avuy com avuy es una de las cosas que més me preocupan, esperant de sa amabilitat me dispensará l' atreviment de molestarlo sobre 'l particular....

«Es el cas que alguns correligionaris, desitjant aliviar en lo possible la trista situació en que 'm trobo a causa de la impossibilitat que desde 'l segón any de la meva existencia 'm ve privant de disfrutar de la llibertat que tant estimo, han acordat obrir una suscripció al objecte de regalarme un cotxet automóvil a fi de que per aqueix medi puga jo sortir a respirar l' ayre lliure y admirar tantas y tantas cosas que avuy tan sols de nom conech.

«Mes ara se 'ns presenta la dificultat de no saber ahont havém de dirigitos per trobar lo que busquém, puig lo citat cotxe volém que sigui mogut pera la electricitat ó per algun motor de gas, es a dir per alguna forsa que no porti gran gasto, si pot ser gens, millor: que puguin cabrehi dos personas a fi de que la meva mare ó alguna altra persona de la meva confiança pugui acompanyarme quan convingui en las excursions que jo fassi y ademés que sigui descubert y de forma lo més elegant possible a fi de que las beatas y demás gent reaccionaria vegin que 'ls herejes som personas de bon gust.

«Per lo tant he determinat, d' acort ab els amichs, acudir a vosté, exposantli l' indicat projecte y suplicantli que, si no hi troba cap inconvenient, fassi 'l favor d' exposarlo en LA CAMPANA DE GRACIA, en la forma que millor li sembli, a fi de que ab facilitat puguin enterarsen los senyors fabricants de cotxes automóvils d' Espanya ó del extranger, los quals desitjaríam se servissen enviar catálechs a aquesta sa casa: Carrer de Santa Catarina, 19 2ª; a fi de poder elegir el que millors condicions presenti.

«Tenint en compte la bondat de sos sentiments, no dupto que per aquest medi ó pel que cregui més convenient cooperará a la projectada obra de humanitat que acabo de indicarli y per lo tant li dono anticipadament las més expressivas gracias repetintme de V. sa afma. S. S. Q. S. M. B.—*Maria Trulls Algué.*

«P. D. En cas de que per medi del periódich de sa digna direcció no arribés la noticia de lo que li he manifestat, a las casas ahont se venen los cotxes desitjaria que las personas que s' enterin d' aquesta noticia y sapigan ahont existeixen dits automóvils, fassin el favor de participarm ho a la major brevetat possible.»

N Cánovas, parlant un día ab l' actual director de *El Nacional*, sobre 'n Silvela, li va dir:

—Li envejo la juventut, sols per una cosa.

—Per qué, D. Antón?

—Perque tindrà temps d' enterearse de tot lo tonto qu' es aquest home.

Se veu que l' havía calat ben bé,

perque fins ara 'l tal Silvela no dona un pas, que no ensopegui.

Un ramellet de pensaments de Wertheimer, autor alemany:

«Lo poble va perdent la paciència, y 's cansa ja d'esperar els festins promesos en l'altre mon.»

«Pera 'ls ríchs no hi ha res tan indispensable com la miseria.»

«Tothom voldria socorre als menesterosos ab els recursos dels altres.»

«Creu en Déu, vol dir ab molta freqüència:—Creu en certs homes.»

«Un infern després de aquesta vida? ¡Vaya una fantasia!»

«El santurró pren á Déu per un ser de poch's gambals.»

«Quan l'estat se torna religió es que vol pecar.» (Aquesta sembla escrita per en Polavieja y en Silvela.)

«Hi ha molta gent que sols pel seu odi 'ns recordan que pertanyen á una religió.» (¡Magnífich retrato dels neos! Ni trets ab fotografial)

S'ha notat que 'ls inglesos van comprant terrenos espanyols en las inmediacions de Gibraltar.

Compras sospitosas, que mes dejorn ó mes tart donarán lloch á grans conflictes. Avuy els inglesos enfilan l'agulla: un'altre dia cusirán.

Si ara compran el terreno á pams, es perque un altre dia 's proposan rampinyarlo á lleguas.

Un periódich barceloní ha dit saber de bona tinta que alguns joves del cassino carcunda, cansats d'esperar que 'ls treguin á menjar castanyes y bolets per la montanya, s'han donat de baixa, fentse *polaviejistas*.

—Per totas parts se va á Roma—deuhen haverse dit aquests angelets tan joves y ja tant *polla-vells*!

De un article de *El País*, comunicat per telégrafo á un periódich de Barcelona:

«Avants de deixar sense las sevas pagas y alcances, al soldat que ha lluytat á Cuba, s'haurían hagut de suspendre las sevas pagas al clero, als generals, als ministros, y á... (aquí la censura ha suprimít un párrafo.) Y á... Bé, vaja, sí: entesos.»

Desde l'any 95 fins á últims del 98, el Banch d'Espanya ha percibit del Estat en concepte d'interessos més de 15 milions de duros.

¿Y quina feyna ha tingut per guanyar una suma tan important? Senzillament, la de anar imprimint rodolins vulgo bitllets, que á n'ell no li costan mes que 'l paper y la tinta.

Los bitllets de Banch son ja fa temps el paper xupón de la fortuna d'Espanya.

Segons Mister Bryan, candidat á la presidencia de la República nort-americana que va fer la competencia á n'en Mac-Kinley, de la inclinació irresistible al robo se 'n diu cleptomantia, y als individus que la sufren se 'ls tanca en un manicomi.

Se fan dignes de la reprobació universal els que roban al engrós, y no mereixen tampoch el nom de cristians, á no ser que hajan modificat un dels Manaments de la llei de Deu en aquesta forma: «No robarás... cosas pequeñas.»

Ab aquests mateixos termes va expressarse en un banquet que van oferirli á Chicago.

Pero en Mac-Kinley, ab tot lo que puga dir el seu competidor desde Chicago, *Chi-caga*.

Fa ja mes de dos mesos que tothom diu qu' en Sa-

gasta no pot sostenirse un día mes, y á pesar de tot, ab las sévas maulas, va aguantantse.

Podrá ser veritat qu' está en capella.

Pero no fixantli 'l temps que hi haurá d'estar, per ell, millor que millor.

Perque li passa lo que als reos condemnats á mort, que quan están en capella 'ls hi donan tots els gustos.

Els periódichs de la Habana donan compte de alguns incidents ocorreguts el día de Cap-d'any, al pendre 'ls yankees possessió de l'isla.

Una nota trágica: un jutje, anomenat Eusebi Luzzarreta, tan bon punt veje qu'era arriada la bandera espanyola en lo castell del Morro, va suicidarse, clavantse un tiro de pistola.

Una nota sarcástica: al evaquar la plassa las tropas espanyolas, una banda militar yankee tocá la *Marcha de Cádiz*.

Una nota feminista: en lo moment d'embarcarse, va sortir una dona desde un balcó, tremolant una petita bandera espanyola y donant un crit de «¡Viva España!»

Y per final una errada de imprenta, que mereixeria no serho: el general governador que féu entrega de la plassa s'embarcá á bordo del vapor *Rabat*. Lo periódich que dona la noticia en lloch de *Rabat*, posa *Ribot*.

No faltava sino que 'l nom del célebre ex-gobernador de Cádiz, figurés en los epissodis del últim día de la dominació espanyola, perque tot resultés á la deguda altura.

Se parla á Madrid de l'aparició de un nou periódich que defensará la política del general Weyler.

Títul que adoptarà: *La Batalla*.

Aixís ho diuhen; pero jo crech que 's tallará y 's quedará dihentse: *La Bata... ó La Tabá... ó La Lla-ta... ó si tant m'apuran se podrá titular La Balla*.

Perque aixó de *La Batalla*, la veritat: fa massa guerrero.

A Roma 's publica un periódich llatí titulat «*Vox Urbis*» ó com si diguessem: *La Veu de la Ciutat*.

El redactan altas eminencias de la Iglesia, inclús el Papa.

Y per cert que no endavinarían may de quina secció está encarrerat el successor de Saat Pere.

Els ho vaig á dir: de la secció titulada *Enigmática*, vulgo *Trenca-closcas*.

Es un rival del nostre coloborador J. Staramsa. Sols que las xaradas de Lleó XIII están en llatí.

El Papa ha nomenat ja delegat apostólich de Filipinas, triant pel cas al arquebisbe Keene, que ha residit molt temps als Estats Units y es un amich intim de 'n Mac-Kinley.

D'aixó se 'n diu anar depressa.

No en vá dihem els

—¿Veus? Nosaltres que som ríchs, ab una criatura n'hem tingut prou, y ells que son pobres, repara quina colivada.

—Oh, bé! Els pobres ja convé que siguin molts. ¿No veus que han de treballar per ells... y per nosaltres?

espanyols: «El muerto al hoyo y el vivo al bollo.»

¿Volen ser tinguts per infalibles? Esperan á veure com acaban las guerras, y arrimense sempre á n'els que guanyan.

Está probat.

SOLUCIÓ

AL «GEROGLÍFICH ILUSTRAT» DE LA SEMANA ANTERIOR

Buscant la perduda.

L'han endavinada 'ls ciutadans Pau Riu, M. Buscá, La Canya, Joseph Sarevilo, Nicolau Casas, Pep Somort, Un Vilafranquí y G. Panxolis.

ENDEVINALLAS

GEROGLÍFICH

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans G. Prats de V., P. Palá y Puig, Nita de Tarragona, J. Morante, Just Jeremias, Joseph Sarevilo, Eli Mateix, R. Homedes, A. Costa, Pau Pipas, Panalleti, E. Llavayol Pi, M. Roy, Nen Petit, y Anton del Besch:—Lo qu'envian aquesta semana no fa per casa.

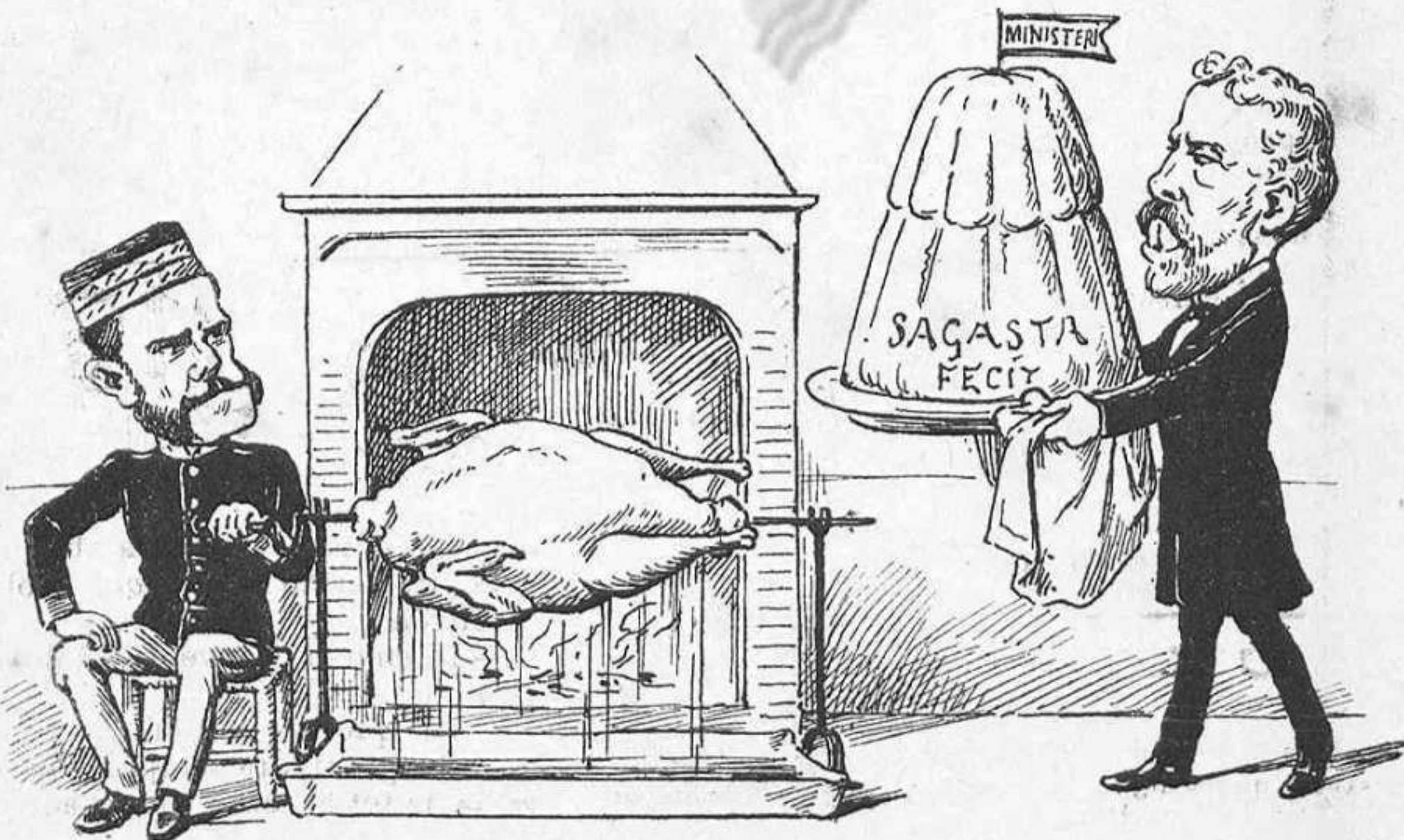
Ciutadans M. Miranius, P. A. Torratxa, J. M. C., Nena Afigida, E. Vidalet, Dos Torners, Mecatxis, Un de Verdú, B. S. B., Un Ex-miliciano, Pau Truchs, Ton de La Bisbal y Martiría Bonis:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta semana.

Ciudadá Surisenti: Envihin un'altre que tinga mes intenció. —I. Jover Furutó: L'article va bé: procurarém incloure'l en lo primer número extraordinari que publiquem.—F de P. J. y C.: Idem la seva composició.—Dolent de Lleyda: L'assumpto es massa pornogràfic.—J. M. R.: La composició es fluixa.—Joan Aubert M.: Del mateix mal adoleix la de vosté.—Chein: Igual que las sevas.—Q. Malleu: Salvo alguna petita incorrecció, va bé.—Alter Ego: Queda admesa y la publicarem.—Escolar: No está mal la que 'ns envia. Respecte á l'altre, si la repeteix, millor.—Gil Ferrer: L'article, al igual que 'ls que 'ns ha enviat anteriorment careix de condicions literarias.—J. R. (Canonje): Ja hauria de saber que las cartas sense una firma coneguda que responga del seu contingut es com si no se 'ns envihessen.—Ll. C. Callicó: La composició esta bé.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 30

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

UN RECADO Y REGALO

—De part de D. Práxedes, per vosté y 'ls convidats... y que aprofiti.